

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, MAHE 4, 1880.

HE PANUITANGA I RARO I TE TURE WHENUA MAORI, 1873-74.

Ki nga tangata e whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai te wahi me te ra e ta ai te Kooti hei whakanea i o ratou take.

NA. he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga o te Kooti Whenua Maori i whakaritea nei kia tu ki Waioamatani, a te 31 o nga ra o Maehe, 1880, te whakawakia ai te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga pūhi whenua e mau nei i te rarangi tuarua. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo ana whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tuhinga Whakamohiohanga Take ki te hunga i kites tona tika e te Kooti: heoi ano, he tino whakaoinga tenei; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri.

Kooti Whenua Maori,

Akarana, Pepuere 21, 1880.

NA TIKI,

Tino Kaitiaki.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Ko te takotoranga o te mapi.
Maraki	Waikanae, e tata ana ki Waioamatani	Mangahau, Tao, Tutae, Owata, Te Whareotemarangai, Taumataparera, Tongapuka, Rakiuni, Kopuarua	Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti te ruri ki te Tari o te Kaiwhakawa Tuturu i Turangaui.
Hone Paerata, Henare Potae	Mawhai, e tata ana ki Waioamatani	Ka timata i Ngutungenge, Te Wairoa, Te Waitokokaha, ka tika mai i runga i te raina o Nuhiti, ka tae ki te raina o Tangoiro, Pareutitara, Whakarubi, Te Wharau, ka tika i te taha moana, ka rini ano ki Ngutungenge	
William Tahather, Kereama Te Wera, Eru Pahau, Hamiora Kopa, Rania Aungira, Paratene Tatae, Hotene Porourangi, Wi He-kopa Huhu	Te Puke Tauhuhu, e tata ana ki Waiaapu	Mangamauku, Toronga-o-te-mana-a-Uwe-nukututea, Mangatutara, Takanga-o-Hinekapuarangi, Waiehu, Te Kaipukutaka, Tabumanuiakea, Takapau-o-Whakatane, Te Ngutuawa o Mangatutara, Motu Tauhare, Manuriki, Mangahatupua, Pukakahonui, Mangakotukutuku, Ururoa maunga, Ururoa wai, ka tutuki ano	
Henare Koronga, Henare Potae, Herewini Tamahori, H. Te Kahu, Manahi, Renata Te Hore, Naera Tiki, K. Toko, Hiria, Aribia, Ahipene, Peta Potae, Aribia, Makere, Pehikuru	Pakiakanui, e tata ana ki Waiaapu	Pohauturua, Tuna-a-Paretawhia, Turio-Uetaha, Whaitautanga-o-Tukaki, Umu-Hapuku, Te Hemo-o-te-wha-whai, Waiboru, ka tae ki te awa, ka rere i roto i Maraehara ki Waitaiko, ka eke ki te Arohatatawa, Mangata-kawa, ka rini ano ki Pohauturua	

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Ko te takotoraanga o te mapi.
Hauna Te Rore, Mohi Turci, Tepene Wencrci, me etahi atu	Mangaotawhito, e tata ana ki Waiapu	Ka timata i Purongomaitutangata, Te Whanautanga-a-te-Ratunuku, tika tonu i te hiwi i Te Rawhitiroa, Te Umu-a-Mokaihungia, Makahuri, Tamahine-a-Mataroa, Te Kaunoti-a-Ponawahine, Takapuhinu, Rotoehu, Ngapuketurua, ka tapatu ki te wai ki Mangamahi, tika tonu i roto tae noa ki te ngutu awa o Wharikiraponga, tika tonu i roto tae noa ki Arikirua, whakaheke ki Pukehou, heke tonu ki te Hikutau-o-Mangaotawhito, tika tonu ki waho o taua wai, a, tae noa ki te ngutu awa o te Poipoi, tika tonu i roto i taua wai, tae noa ki Tapatahi, Mangamangaupoko, ka eke ki te Maire, tika tonu i te hiwi i Pakia-kanui, Te Ana-o-Torowgaikai, Puke-tahi, Papahi-o-te-Aotauru, Paraumu, ka tutukiano ki Purongomaitutangata	Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti te ruri ki te Tari o te Kaiwhakawa Tuturu i Turanganui.
Hotene Porourangi, Kereama Kaipara, Te Tatana, Tuta Nihoniho, Wiremu Takata, Raniara Kawhia, Hira Piere, me etahi atu	Puketapuhiu, e tata ana ki Waiapu	Ka timata i te ngutuawao Mangamauku, i te raina o Papatipu, rere atu ki Ururouanui, Te Kahika, Puketapuhiu, Te Pohu-o-Ohinekehu, Tututohora, Pukakahouui, Mangahatapua, Manuriki, rere atu i roto o te awa o Motu, Huwaere, tae atu ki te ngutu awa o Mangatutara, rere i runga i te raina nui o Waitahaia me te Papatipu, ka tutuki ano ki Mangamauku	
Wiremu Kieha, Potene Tuhivai, Temuera Rauhiia, Te Rana Waitaiki	Pukerangiora, e tata ana ki Waiapu	Ka timata i te Raoraopoto, Te Potiatewlawhai, Tapatahi, ka poka ki Awatere, Pohauturua, Porewhero, Mahaki, Kapi-te-Puni, ka tika i roto i te wai, Te Ao, Te Koeaea, Papataia, Mangataiko, Te Kahika, Te Waihoru, ka rini ano ki Te Raoraopoto	
Noa Te Ranginui, Pineaia Kooia, Hirini Kaho, Mercana Wai-pahubui, me etahi atu	Pakiakanui, e tata ana ki Waiapu	Ka timata i Te Aitanga-o-Tauroa, Te Kuramori, Te Ahirara, Marahara, Mangaotawhito, Te Poipoi, Te Upata, ka rini ano ki Te Aitanga o Tauroa	
Hare Mumu, Wi Ngana, Wi Heukamau	Mangaotawhito, e tata ana ki Waiapu	Timata i Puku-o-Tatakahiao, rere tonu ki Taamutu, tika atu ki Te Kohai, makere ki Mangumahu, tutuki ki te ngutu awa o Wharikiraponga	

HE PANUITANGA I BARO I TE TURE WHENUA MAORI, 1873-4.

Ki nga tangata e whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai te wahi me te ra e tu ai te Kooti hei whakawa i o ratou take.

NA he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga, o te Kooti Whenua Maori i whakaritea nei kia tu ki Waioamatatini, a te 31 o nga ra o Machi, 1880, te whakawakia ai te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga piihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo aua whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tuhinga Whakamaharatanga Take ki te hunga i kitea tona tika e te Kooti: heei ano, he tino whakaotinga tona; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri.

Kooti Whenua Maori,

Akarana, Pepuere 21, 1880.

NA TIKI,

Tino Kaituhituhi.

HE WHENUA ENEI KIHAI I OTI I ERA WHAKAWAKAŅA. KO NGĀ ROHE KEI NGĀ KAHITI O MUA.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.	Ko te takotoraanga o te mapi.
Hone Hehe, Ichu Haki, Kereama Kaipara ...	Waiaranga, e tata ana ki Waiapu...	Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti nei te ruri ki te Tari o te Kaiwhakawa Tuturu i Turanganui.
Tautuhi Maraki, Hamiora Ngarimu ...	Waihuka, e tata ana ki Waiapu ...	
Herewini Tamahori, Makere Arahi, Te Horera	Tututohora, e tata ana ki Waiapu	
Haronga, Rawinia, Arapeta Anaru, Reihana, Wi Taheke, Wiremu		

PANUITANGA.

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Akarana, Pepuere 21, 1880.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, kei te noboanga o tenei Kooti ki Waioamatatini, a te 31 o nga ra o Maehe, 1880, te whakawakia ai te take o nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, ki nga piihi whenua a nga tangata kua mate, e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuarua, ko nga piihi whenua kei te rarangi tuatoru.

Mehemea kua tuhituhi pukapuka Wira te tangata mate, na te Kaitono e kawe mai taua Wira ki te Kooti, kia kite te Kaiwhakawa, kia tau tika ai te whenua i runga i te hiahia o te tangata mate.

NA TIKI,
Tino Karuhituhi.

Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
Erana Pohoiwi ...	Heni Pareake ...	Tuakau.
Hera Waipako ...	Pita Houao ...	Te Rotokautuku.
Ane Kaiora ...	Heni Te Pakamutu ...	Te Rotokautuku.
Mihi Pahura ...	Katarina Paraire (Taiao) ...	Rotokautuku.
Ihimaera Tawha ...	Hare Tawha ...	Te Rotokautuku.
Pineaha Koia, Aribia Kora, Keita Te Opaipa, Maora Hana	Rahera Punake ...	Te Rotokautuku.
Erana Pohoiwi ...	Paku Mutu ...	Te Rotokautuku.
Ruka Aratapu ...	Ruta Waitekaha ...	Te Rotokautuku.
Nihipora Tarakomako ...	Pechimana Komako ...	Te Rotokautuku.
Nihipora Tarakomako ...	Horianana Te Roha ...	Te Rotokautuku.
Pine Tuhaka ...	Keita Harahara ...	Te Rotokautuku.
Hone Te Kauru ...	Tamati Paenga ...	Te Rotokautuku.
Hone Te Kauru ...	Pineamine Pao ...	Te Rotokautuku Nama 1.
Epiniha Tamaauahi ...	Hopaea Wharerakau ...	Te Rotokautuku.
Epiniha Tamaauahi ...	Karaitiana Namunamu ...	Te Rotokautuku.
Te Iharaia Kopa ...	Hohi Te Hou ...	Te Rotokautuku.
Tamati Ngakaho ...	Piripi Tuhira ...	Te Rotokautuku.
Mihi Keita Kiki, Te Werini Kiki, Keita Whataakai	Henare Te Kiki ...	Te Rotokautuku.
Rawinia Te Aungira ...	Akenihi Pepi ...	Te Rotokautuku.
Maraha Poatu Awatere ...	Wi Kekopa Awatere ...	Rotokautuku.
Riwai Awatere ...	Hohipata Awatere ...	Rotokautuku.
Horonoma Hapai ...	Te Rina Katokato ...	Aorangimaunga.
Riwia Tanapu ...	Te Rina Katokato ...	Aorangimaunga.
Reupena Rongo ...	Harata Pee ...	Aorangimaunga.
Reupena Kahuroa ...	Whairuha Kahuroa ...	Onemahanga.
Te Watene Taitupunui ...	Ritihia Te Wharepunga ...	Te Wairoa.
Te Watene Taitupunui ...	Rawiri Te Manu ...	Te Wairoa.
Wi Patene ...	Wi Paerau ...	Te Wairoa.
Te Watene Taitupunui ...	Rawiri Taikehu ...	Te Wairoa.
Te Watene Taitupunui ...	Ritihia Te Manu ...	Te Wairoa.
Pene Heibi ...	Wi Tariri ...	Te Wairoa.
Rawinia Te Aungira ...	Akenihi Pepi ...	Te Wairoa.
Pira Akuhata ...	Piripi Hoca ...	Te Abiateatua.
Epiniha Tamaauahi ...	Henarata ...	Te Abiateatua.
Hone Hebe ...	Henare Puaha ...	Te Abiateatua.
Reupena Rongo ...	Harata Pee ...	Te Abiateatua.
Erana Pohoiwi ...	Paka Muta ...	Te Abiateatua.
Wi Patene ...	Wi Paerau ...	Te Abiateatua.
Wi Patene ...	Katerina Kopai ...	Abiateatua.
Renata Hape ...	Erana Kebe ...	Te Abiateatua.
Hone Hebe ...	Kerena Owai ...	Te Abiateatua.
Hone Hebe ...	Henare Puaha ...	Te Abiateatua.
Hone Hebe ...	Akapu Punehu ...	Te Abiateatua.
Pene Heibi ...	Wi Koriri ...	Te Abiateatua.
Araperu Ngakaho ...	Piripi Tuhira ...	Te Abiateatua.
Mere Katene Tubou ...	Hera Putahi ...	Te Abiateatua.
Pine Tipuna ...	Aporo Tamarere ...	Te Abiateatua.
Hauiora Kupu ...	Rora Manini ...	Te Abiateatua.
Mere Karaka, Te Rerehorua ...	Mereana Tongia ...	Te Abiateatua.
Roka Pohe ...	Hori Taraka ...	Waioamatatini.
Pineaha Koia, Aribia Koia, Keita Te Opaipa, Maora Hana	Rahera Pumake ...	Waioamatatini.
Hone Te Kauru ...	Pineamine Pao ...	Waioamatatini.
Piripi Pohe ...	Hori Taraka ...	Te Pakira.
Watene Paekura ...	Tamati Mokocra ...	Te Pakira.
Hone Hebe ...	Kerena Te Owai ...	Makarika.
Pineamine Tipuna ...	Aporo Tamarere ...	Makarika.

Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
Hone Hebe ...	Henare Puaha ...	Makarika.
Reupena Rongo ...	Harata Pee ...	Makarika.
Wi Patene ...	Wi Paerau ...	Makarika.
Mere Katene ...	Heni Turaki ...	Makarika.
Harata Mahuika ...	Akapu Pūnehu ...	Makarika.
Hone Hebe ...	Kerena Owai ...	Makarika.
Renata Hape ...	Erana Kehe ...	Makarika.
Hone Hebe ...	Henare Puaha ...	Makarika.
Hone Hebe ...	Akapu Pūnehu ...	Makarika.
Pine Tipuna ...	Aporo Tamarere ...	Makarika.
Kararaina Kuhukuhu ...	Wiremu Kuhukuhu ...	Te Poroikamoana.
Wahapene ...	Raniera Kawena ...	Te Poroikamoana.
Maraea Wahakino ...	Te Paea Pakuwhetu ...	Poroikamoana.
Herewini Te Hau ...	Raniera Kawena ...	Te Poroikamoana.
Pineamine Tipuna ...	Aporo Tamarere ...	Taoroa.
Hone Hebe ...	Henare Puaha ...	Taoroa.
Hone Hebe ...	Kerena Te Owai ...	Taoroa.
Reupena Rongo ...	Harata Pee ...	Taoroa.
Erana Pohoiwi ...	Paka Mutu ...	Taoroa.
Renata Hape ...	Erana Kehe ...	Taoroa.
Hone Hebe ...	Akapu Pūnehu ...	Taoroa.
Hone Hebe ...	Henare Puaha ...	Taoroa.
Pine Tipuna ...	Aporo Tamarere ...	Taoroa.
Pene Heihi ...	Wi Turiri ...	Taoroa.
Pene Heihi ...	Te Teira Te Whataaruhe ...	Taoroa.
Te Watene Taitupunui ...	Rawiri Te Manu ...	Te Ahikouka Nama 1.
Hori Rorekata ...	Makere Tauoha ...	Te Ahikouka.
Kamura Paerau ...	Wi Paerau ...	Te Ahikouka Nama 2.
Hori Rorekata ...	Watene Tapukepara ...	Te Ahikouka Nama 1.
Te Watene Taitupunui ...	Rawiri Taikahu ...	Te Ahikouka Nama 1.
Te Watene Taitupunui ...	Ane Te Manu ...	Te Ahikouka Nama 2.
Pene Heihi ...	Wi Turiri ...	Te Ahikouka Nama 2.
Hone Te Kauru ...	Tamati Paengua ...	Te Ahikouka Nama 1.
Hone Te Kauru ...	Te Watene Tapukepara ...	Te Ahikouka Nama 1.
Rihara Paipa ...	Keita Te Rangi ...	Te Ahikouka Nama 1.
Hori Matamua ...	Pera Aio ...	Te Ahikouka Nama 1.
Ane Houhou ...	Makere Taupo ...	Te Ahikouka Nama 1.
Pene Heihi ...	Wi Tutaepa ...	Te Ahikouka Nama 2, me Te Rotokautuku.
Rawinia Te Aungira ...	Akenihi Pepi ...	Te Ahikouka Nama 1.
Rawinia Te Aungira ...	Akenihi Pepi ...	Te Ahikouka Nama 2.
Maraea Wahakino ...	Te Paea Pakuwhetu ...	Tawhiti.
Iritana Aria ...	Karauria Pokapoka ...	Tawhitiapawa.
Peta Waititi ...	Heremaia Kaiwa ...	Tawhiti.
Peta Waititi ...	Kerena Hapuku ...	Tawhiti.
Kararaina Tawhena ...	Pipi Tawhena ...	Matakawa.
Renata Hape ...	Erana Kehe ...	Orua.
Mere Karaka Te Rerehorua ...	Mereana Tongia ...	Orua.
Watene Taitupunui ...	Ritihia Te Whareponga ...	Taitai.
Kamura Paerau ...	Wi Paerau ...	Taitai.
Kararaina Te Wiwini, Taare Te Rapu	Pita Houao ...	Anaura.
Hone Hebe ...	Kerena Te Owai ...	Paekawa.
T. Tuta ...	Tamehana Taipaku ...	Paekawa.
Mere Karaka Te Rerehorua ...	Mereana Tongia ...	Paekawa.
Horomona Hapai ...	Te Momo Ariki ...	Paekawa.
Hone Hebe ...	Henare Puaha ...	Matabia.
Hone Hebe ...	Kerena Te Owai ...	Matabia.
Reupena Rongo ...	Harata Pee ...	Matabia.
Erana Pohoiwi ...	Paka Muta ...	Matabia.
Harata Mahuika ...	Akapu Pūnehu ...	Matabia.
Renata Hape ...	Erana Kehe ...	Matabia.
Hone Hebe ...	Akapu Pūnehu ...	Matabia.
Pine Tipuna ...	Aporo Tamarere ...	Matabia.
Pineaha Koia, Arihia Koia, Keita Te Opaipa Maora Haua	Rahera Pumake ...	Te Rahui.
Rawinia Te Aungira ...	Akenihi Pepi ...	Te Rahui.
Petuere Awatere ...	Wiremu Hekopa Awatere ...	Rahui.
Riwai Awatere ...	Hohipa Te Awatere ...	Rahui.
Tuta Nihoniho ...	Wi Tutaepa ...	Kotorepaia.
Pene Heihi ...	Wi Tutaepa ...	Kotorepaia.
Hori Kata ...	Watene Tapuke ...	Te Angaanga.

Kote ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata mate.	Ko te ingoa o te whenua.
Nhipora Tarakomako	Pechimana Komako	Kaiinanga.
Hamiara Tamati	Tamati Paenga	Kaiinanga.
Rawinia Te Aungira	Akenihi Pepi	Kaiinanga.
Reupena Rongo	Harata Pee	Korakonui.
Mereana Mokikiwa, Amiria Kahuta- whiti	Harata Maru	Tuparoa.
Pine Tuhaka	Keita Harahara	Matarau Nama 2.
Mihi Keita Kiki, Te Wetini Kiki, Keita Whatakai	Henare Te Kiki	Tuparoa.
Maora Puke	Wiremu Kingi Kuhukuhu	Tuparoa.
Petucere Awatere	Wi Hekopa Awatere	Matarau Nama 2.
Riwai Awatere	Hohipa Te Awatere	Matarau Nama 2.
Reupena Rongo	Harata Pee	Otuauri.
Rawinia Te Aungira	Akenihi Pepi	Kuratau.
Mereana Mokikiwa, Amiria Kahuta- whiti	Harata Maru	Waikura.
Mereana Mokikiwa, Amiria Kahuta- whiti	Harata Maru	Mangaroa.
Rawinia Te Aungira	Akenihi Pepi	Mangaroa.
Riwai Awatere	Wi Hekopa Awatere	Mangaroa.
Mereana Mokikiwa, Amiria Kahuta- whiti	Harata Maru	Waitekaha.
Ruka Aratapu	R. Waitekaha	Waitekaha.
Rawinia Te Aungira	Akenihi Pepi	Waitekaha.
Petucere Awatere	Hohipa Te Awatere	Waitekaha.
Petucere Awatere	Wi Hekopa Awatere	Waitekaha.
Riwai Awatere	Raiha Awatere	Waitekaha.
Rawinia Te Aungira	Akenihi Pepi	Reporua.
Pene Heihi	Wi Turiri	Reporua.
Rawinia Te Aungira	Akenihi Pepi	Tokaroa.
Petucere Awatere	Wiremu Hekopa Awatere	Tokaroa.
Erana Haruru	Heta Matoi	Whareponga.
Pineaha Koia, Arihia Koia, Keita Te Opaipa, Maora Haua	Rahera Punake	Piritarau.
Riwai Awatere	Wi Hekopa Awatere	Piritarau.
Horomona Hapai	Te Momo Ariki	Te Pahiitaua.
Renata Hape	Erana Kehe	Papatipu.
Heni Hape, Renata Hape	Erana Hape	Papatipu.
Karapa Kautuku	Patihana	Te Hinu.

HE PANUITANGA

Mo etahi pihi whenua kia wahia.

Tari o te Kooti Whenua Maori,

Akarana, Pepuere, 21, 1880.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga o tenei Kooti ki Waionataitui, i te Takiwa o Popati Pei, a te 31 o nga ra o Maehe, 1880, te whakarangona ai nga tono a nga tangata e mau nei a ratou ingoa i te rarangi tuatahi, kia wahia, kia roheroheha nga whenua i roto i te Karauna Karaati e mau nei nga ingoa i te rarangi tuarua, ko te Takiwa kei te rarangi tuatoru.

NA TIKI,
Tino Kaituhiruhi.

Ko te ingoa o te tangata i tono kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tono kia roheroheha.	Te Takiwa.
Thomas Goldsmith	Rahui	Waiapu.
Te Watene Paekuru, Te Rana Te Haenga, Mikaera Pakou, Mita Te Haenga	Te Pakira	Waiapu.
Meiha Ropata, Hekiera Tataikoko, Peta Wai- titi, Wiki Te Piri, me etahi atu	Ahiatentua	Waiapu.
Horomona Hapai, Kereama Kaipara, Pekama Paburu, me etahi atu	Taoroa	Waiapu.
Heni Kahiwa	Matakaoa	Waiapu.
Petera Honkamau	Matahina	Waiapu.
Mereana Wairama, Marara Takuhu, Hekiera Tataikoko, Tamati Pehu	Paekawa	Waiapu.
Paora Te Haenga, Hori Paihia, Timoti Kani	Awatere me Herengaruru	Waiapu.
Wi Haereroa, Heremia Turauta, Rawinia Mirina, Wiremu Tahata	Te Rangaapotahi	Waiapu.